

VYTAUTO
DIDŽIOJO
UNIVERSITETAS

Bioekonomikos
plėtros fakultetas

Pieno ūkių pajamų didinimas: veiklos modeliai kooperatyvams ir gamintojų organizacijoms

Prof. dr. Jan Žukovskis
Verslo ir kaimo plėtros vadybos katedra
Bioekonomikos plėtros fakultetas
VDU Žemės ūkio akademija

ŽŪR, Kaunas, 2023.03.31

Numatomų pranešimų ir diskusijų temos:

- 1) Pieno ūkių pajamų didinimas: Lenkijos gamintojų organizacijų veiklos patirtis (J. Žukovskis);
- 2) Komanditinių kooperatyvų privalumai ir jų steigimo galimybės (J. Ramanauskas);
- 3) Asociacijos „Kooperacijos kelias“ bei ŽŪR vaidmuo ir perspektyvos didinant kooperacijos idėjų sklaidą (J. Kuzminskas, A. Žliobaitė)

Pieno ūkių pajamų didinimas: veiklos modeliai kooperatyvams ir gamintojų organizacijoms

Tikslas - pasiūlyti ūkininkams ir jų organizacijoms
įrankį (-ius), kuris padėtų jiems padidinti ūkio
pajamas.

PIENO ŪKIO PAJAMOS PRIKLAUSO NUO:

- 1) Pieno kainų;
- 2) Bandos dydžio
ir kitų investicijų;
- 3) Karvių produktyvumo.

GG pajamų augimas priklausomai nuo vidutinio primilžio iš karvės, bandos dydžio ir pieno kainos (1)

Metai	Vidutinis karvių skaičius bandoje	Vidutinis primilžis (litrais)		Pieno kaina (Eur/litras)	Pajamos (tūkst. EUR)		Pokytis (proc.)
		Iš vienos karvės	Iš bandos (tūkst.)		Ūkio	Grupės (Ū x 10)	
2022	75	5000	375	0.25	94	938	
2023	75	5100	383	0.25	96	956	2
2024	75	5500	413	0.25	103	1031	10
2025	75	6000	450	0.25	113	1125	20
2026	75	6500	488	0.25	122	1219	30
2027	75	7000	525	0.25	131	1313	40
Iš viso:		30100	2258		564	5644	
Vidutiniškai per metus tenka grupei		6020	452		113	1129	

Karvių produktyvumas padidės, jeigu sutvarkysime:

1) Ligas;

2) Genetiką;

3) Šėrimą.

Investicijas iš paramos įvairioms priemonėms siekiant pagerinti bandos produktyvumą

Metai	Pajamos (tūkst. EUR)	Pokytis (proc.)	Parama ūkio investicijoms					
	Grupės (Ū x 10)		Procentas nuo apyvartos	Iš viso (tūkst. EUR)	Iš jų šioms priemonėms (tūkst. EUR)			
					Veterinarijai	Genetikai	Šėrimui	Administravimui
2022	938							
2023	956	2	10	96	19	19	48	10
2024	1031	10	9	93	19	19	46	9
2025	1125	20	8	90	18	18	45	9
2026	1219	30	7	85	13	13	51	9
2027	1313	40	6	79	8	12	51	8
Iš viso:	5644			443	76	80	242	44
Vidutiniškai per metus tenka grupei	1129			89	15	16	48	9
Vidutiniškai per metus tenka vienam ūkiui				9	2	2	5	1
Struktūra (%)					17	18	55	10

Lenkijos ūkininkų patirtis

1 lentelė. Vidutinė metinė pieno gamyba ir pardavimas, gyvulių skaičius ir karvių produktyvumas Lenkijoje atitinkamais laikotarpiais.

	1995–2003	2004–2012	2013–2021
Gamyba (vid. mln. l per metus)	11 631	11 873	13 430
Pardavimai (vid. mln. l per metus)	6 785	8 684	11 542
Karvių skaičius (tūkst. vnt.)	3 262	2 729	2 379
Produktyvumas (l/karvė)	3 569	4 381	5 585

Šaltinis: Rynek mleka – stan i perspektywy. 1999–2020 (2021). Analizy Rynkowe. Nr. 16–59, Warszawa: IERiGŻ-PIB.

3 lentelė. „Gamintojų grupės“ – kooperatyvo „Dręczewo“ ir jo narių – ūkiuose pagaminto pieno kiekis bei jo pokytis 2019–2020 m.

Grupės nario nr.	Karvių kiekis atitinkamais metais			Produktyvumas iš 1 karvės [l/vnt.]			Bendra produkcijos apimtis		
	Vidutinis karvių skaičius*		Santykis 2020/2019	Vidurkis		Santykis 2020/2019	Kiekis (litrais)		Santykis 2020/2019
	2019	2020		2019	2020		2019	2020	
1	56	67	1,19	7 005	8 688	1,24	391 591	580 365	1,48
2	23	22	0,98	6 329	5 546	0,88	144 307	124 233	0,86
3	44	55	1,23	8 522	10 757	1,26	378 355	589 510	1,56
4	40	46	1,16	6 219	5 844	0,94	246 292	269 427	1,09
5	31	33	1,05	7 290	7 894	1,08	228 916	259 706	1,14
6	107	102	0,95	9 325	9 659	1,04	996 841	984 280	0,99
7	37	39	1,07	6 793	6 780	1,00	248 632	265 081	1,07
8	33	38	1,13	7 980	8 505	1,07	266 525	321 480	1,21
Iš viso	371	402	1,08	59 464	63 673	1,07	2 901 457	3 394 080	1,17

Paaiškinimai: *Duomenys apie karvių skaičių suderinti su Lenkijos galvijų augintojų ir pieno gamintojų federacija (PFHBiPM). **Šaltinis:** Agro Integracja Sp. z o. o.

Naudos:

- 1) padidėtų ūkių pajamos;
- 2) būtų įgyvendinti gyvulių gerovės reikalavimai (iš dalies pritaikant prie klimato pokyčių ir atšilimo stabdymo);
- 3) ūkiuose stiprėtų gyvulių bandos;
- 4) visos pritaikytos priemonės būtų įgyvendintos iš paramos arba tik iš dalies, prisidedant patiems ūkininkams;
- 5) ūkininkai išmoktų dirbti grupėje bei matytų savo tolimesnės veiklos perspektyvas;
- 6) augtų valstybės pajamos iš pridėtinės vertės mokesčio dėl padidėjusių pajamų iš produkcijos pardavimo.

Europos inovacijų partnerystės veiklos grupės projektas

- Pieno ūkių produktyvumo ir konkurencingumo didinimas taikant bendradarbiavimo modelis (2023 metai)

Partneriai: 4 ūkininkai bei ŽŪR, VDU ŽŪA

Pritaikymo galimybės:

- 1) Pienininkystė;
- 2) Mėsinė galvininkystė;
- 3) Daržininkystė;
- 4) Sodininkystė;
- 5) Šiltnamių ūkiai;
- 6) Ekologinė augalininkystė ir gyvulininkystė.

VYTAUTO
DIDŽIOJO
UNIVERSITETAS

Bioekonomikos
plėtros fakultetas

Pieno ūkių pajamų didinimas: veiklos modeliai kooperatyvams ir gamintojų organizacijoms

Prof. dr. Jan Žukovskis

Verslo ir kaimo plėtros vadybos katedra

Bioekonomikos plėtros fakultetas

Vytauto Didžiojo universiteto Žemės ūkio akademija

ŽŪR, Kaunas, 2023.03.31

*Komandinės kooperatinės
bendrovės (kooperatyvai)*

Klaipėdos universitetas
Julius Ramanauskas
+370 698 1677

Pranešimo tikslas

*Iškelti svarstytnas kooperatyvų plėtros
problemas ir jų įveikimo galimybes*

Winstonas Churchillis

**PONAI, PAS MUS BAIGĖSI PINIGAI.
DABAR REIKIA PRADĖTI GALVOTI!!!**

Problema

**Kokios būtinos priemonės kooperatyvų
spartesnei plėtrai ir vystymuisi?**

Kooperatyvų ir GO plėtros trikdžiai

- vadybiniai;
- finansiniai;
- nepakankamai išvystyta kooperatyvų steigimosi ir veiklos teorija globalizacijos sąlygomis;
- ekonominiai;
- socialiniai;
- psichologiniai.

Pasaulio patirtis

Vokietijoje veikia akcinės komanditinės bendrovės (Kommanditgesellschaft auf Aktien), išplėstosios komanditinės bendrovės,

Prancūzijoje – akcinės komanditinės bendrovės (societe en commandite par actions) ir t. t.

Be to, daugelyje šalių (**Didžiojoje Britanijoje, JAV** ir kt.) kooperatyvo kapitalas sudaromas ne tik pajaus įnašais, bet ir akcijomis. Taip sudaromos sąlygos steigti ir veikti dideliems kooperatyvams.

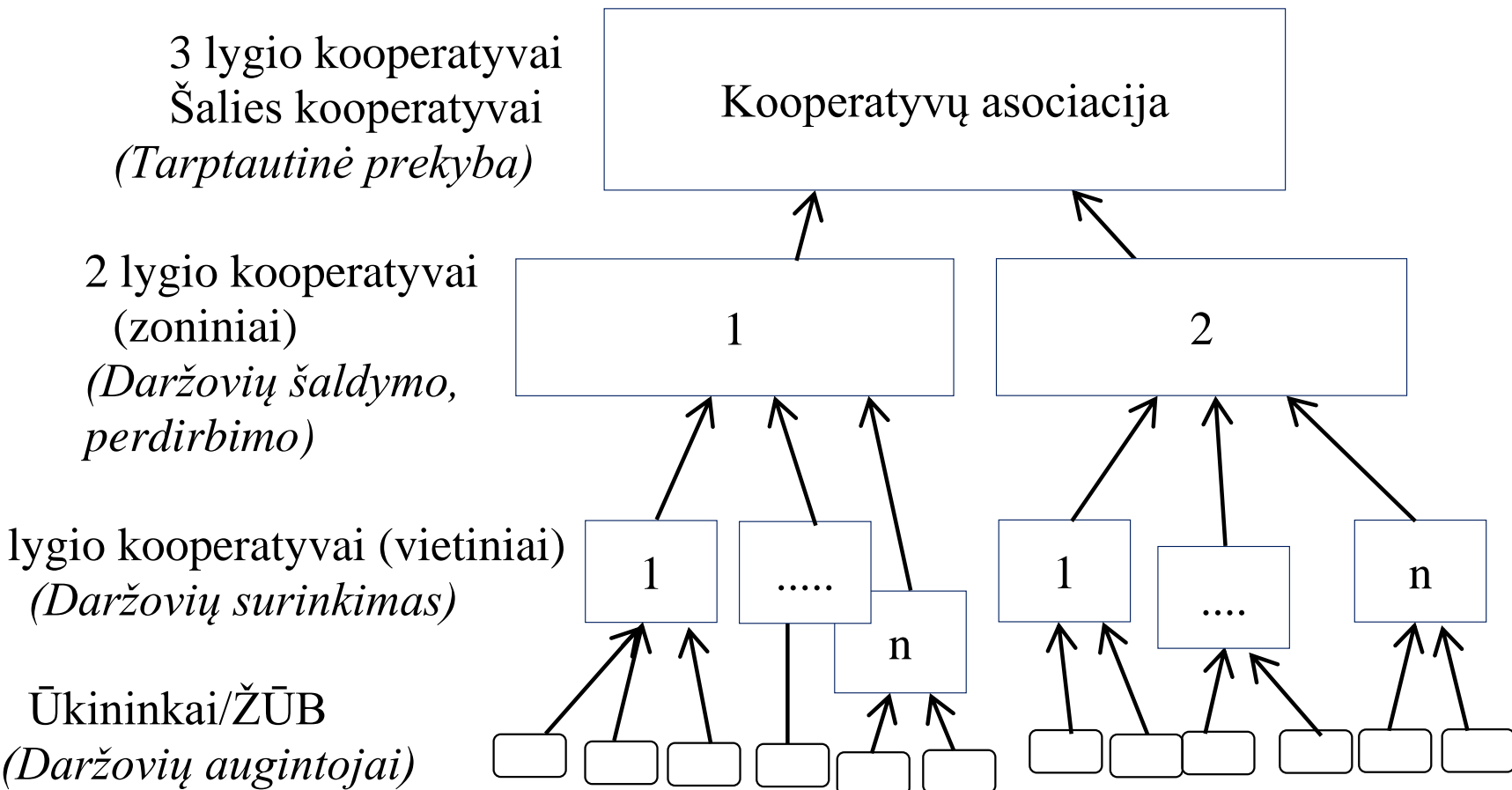
LR ŪKINIŲ BENDRIJŲ ĮSTATYMAS (2012 m.).....2 straipsnis. Tikroji ūkinė bendrija ir komanditinė ūkinė bendrija

1. Tikroji ūkinė bendrija yra įmonė, kurios visi dalyviai yra tikrieji nariai.
2. Komanditinė ūkinė bendrija yra įmonė, kurios dalyviai yra tikrieji nariai ir komanditoriai.

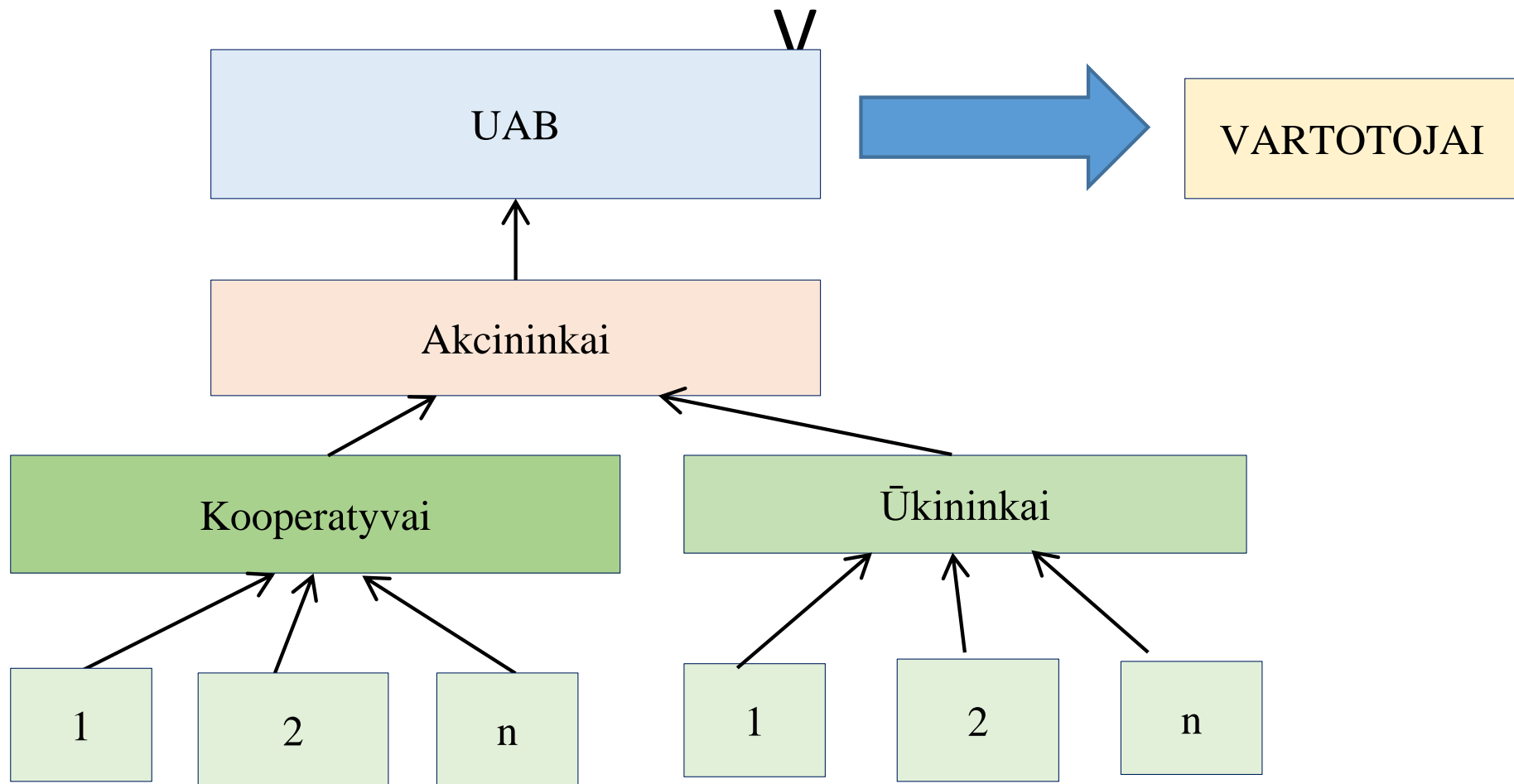
Apsisprēskime, kokie kooperatīvų tikslai?

- Socialinės problemos – maži kooperatyvai (5-10 narių). Ir gerai
- Ekonominės problemos – stambūs (50-100 ir > narių)

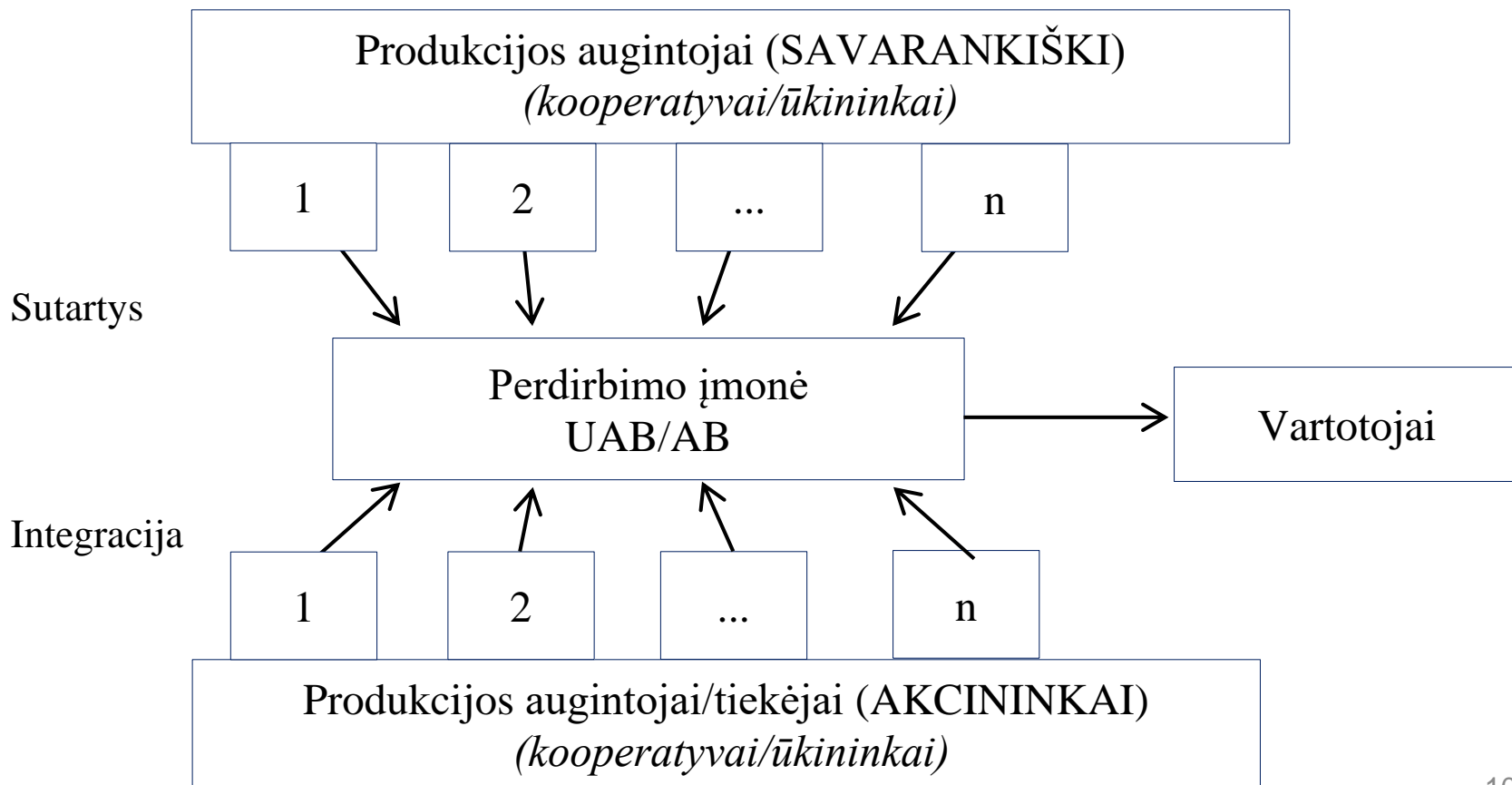
Kooperatyvų kooperacijos sistemos modelis (horizontalioji integracija)

Kooperatyvų ir žemės ūkio produkcijos augintojų kooperacijos modelis (vertikaliuoji integracija)

Savarankiškų žemės ūkio produkcijos augintojų ir kooperatyvo/ų integracijos į perdirbimo įmones (UAB/AB) modeliai (vertikalią integraciją)

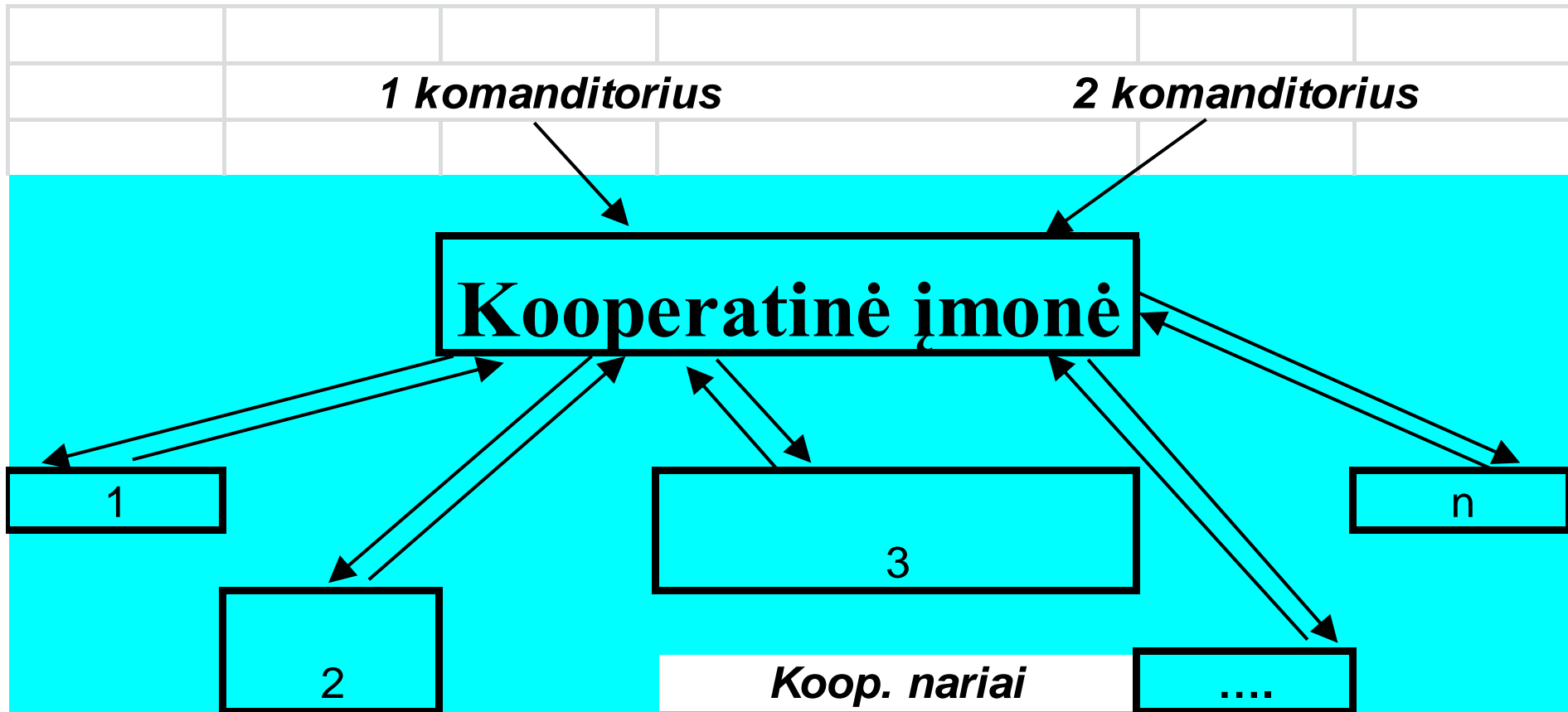
*Stambiems dariniams siūlymas steigti
komanditines kooperatines bendroves
(kooperatyvus)*

Komanditinė kooperatinė bendrovė (kooperatyvas)

* grynojo kooperatyvo ir privačios (akcinės) arba valstybės institucijos kapitalo junginys.

* Komanditoriai turi būti kooperatyvo **NARIAI-*dalininkai*** (ne labdaros teikėjai) ir taip suinteresuoti organizacijos sėkme.

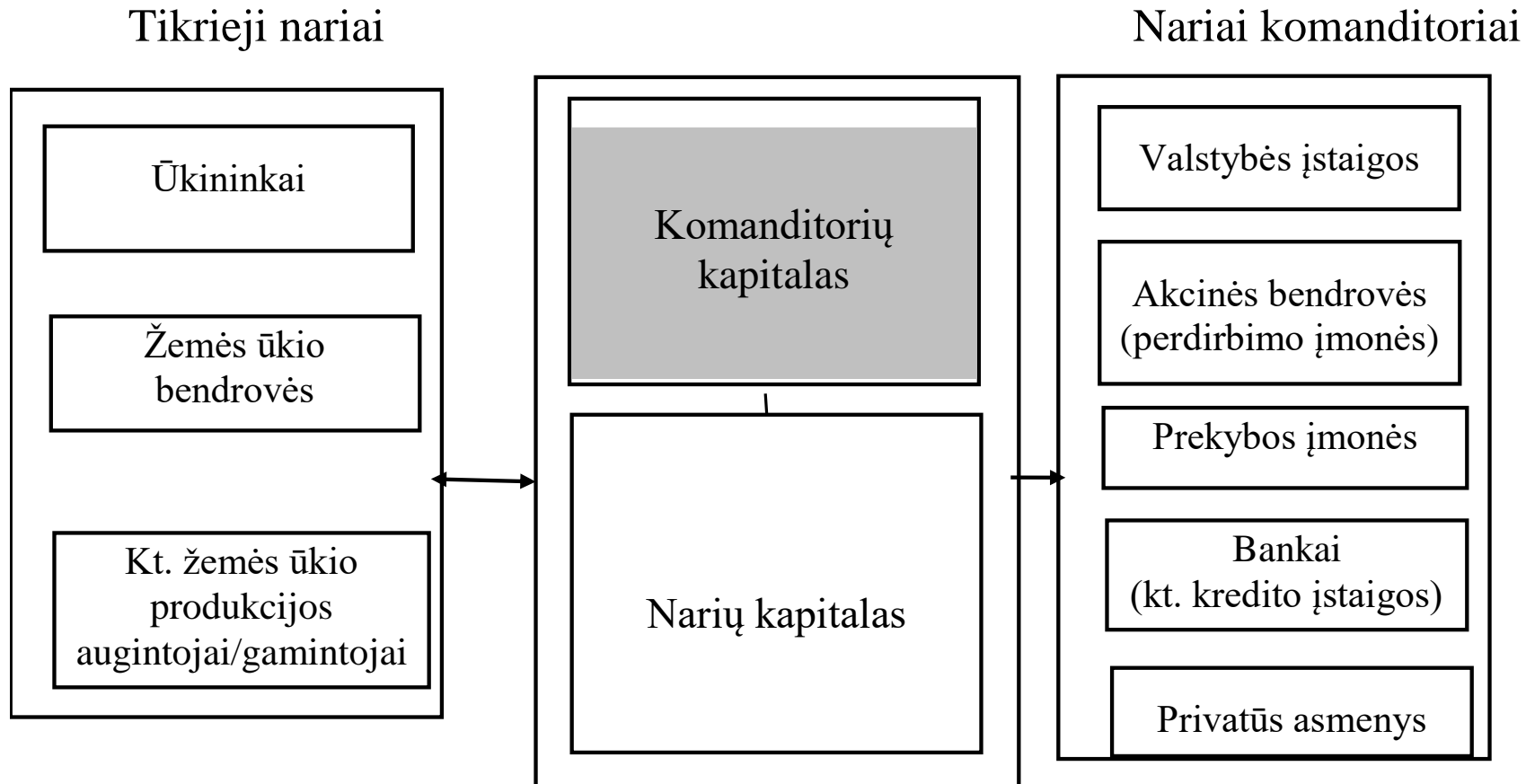
Komanditinis kooperatyvas

Komanditoriai

- Komanditoriais galētu būti:
- valstybės institucijos (Prof. J. Krikščiūnas dar 1923 m. rašė: „<...> kas tinka atskiram ūkiui, tas dera lygiai taip pat ir ištisam kraštui, valstybei).
 - * bankai,
- įvairūs fondai,
- privatūs asmenys,
- akcinės bendrovės.

Komanditinės kooperatinės bendrovės kapitalo struktūra ir savininkai

←→ *Tikrieji nariai, gaunantys pelno dalį pagal apyvartą ir pagal pajų*

→ *Nariai komanditoriai, gaunantys pelno dalį pagal pajų¹⁵*

Rekomendacijos

- Suformuoti vertikaliąją kooperacijos (integracijos) sistemą, kuri suteiktų visišką (nuo pirminės gamybos iki galutinio vartotojo) gamintojų galimybę kontroliuoti savo galutinio produkto pardavimą.
- Įteisinti komanditinių kooperatyvų steigimą.
- Savarankiškiems žemės ūkio produkcijos gamintojams (augintojams) ir kooperatyvams integruotis į perdirbimo įmones.

Ačiū už dėmesį ir

***Gero kelio su komandiniais
kooperatyvais !!!!***

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO RŪMAI

INDĖLIS Į LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO KOOPERACIJĄ

2023 m. kovo mėn. 31 d., Kaunas

Žemės ūkio rūmai - Jūsų sėkmės raktas!

DARBAS KOOPERACIJOS SKATINIME (1)

Metodinė, teisinė
bei organizacinė
pagalba

Renginių
organizavimas
kooperacijos
temomis bei kitų su
kooperacijos
aktyvinimu
susijusių klausimų
sprendimas

Inicijuojami teisės
aktų pakeitimų
projektai, siekiant
palankesnio
teisinio
reglamentavimo
kooperatyvų
atžvilgiu

Konsultacijos
paramos gavimo
klausimais,
paraiškų bei
projektų rengimas

Konsultacijos,
seminarai
kooperacijos,
savitarpio pagalbos
klausimais

DARBAS KOOPERACIJOS SKATINIME (2)

- Rengiami ŽŪR valdymo organų nutarimų projektai, sprendžiant kooperacijos problemas
- Vykdomi kooperatyvų tyrimai, analizės, veiklos monitoringai
- Bendradarbiaujama su mokslo ir mokymo institucijomis kooperacijos klausimais
- Analizuojama, koordinuojama ir vykdoma gaunamos informacijos apie kooperaciją sklaida

ŽŪR KOOPERACIJOS VEIKLOS KOMITETO VAIDMUO

**Siekia sukurti
palankesnę
teisinių
reglamentavimą
realiai
veikiantiems
žemės ūkio
kooperatyvams**

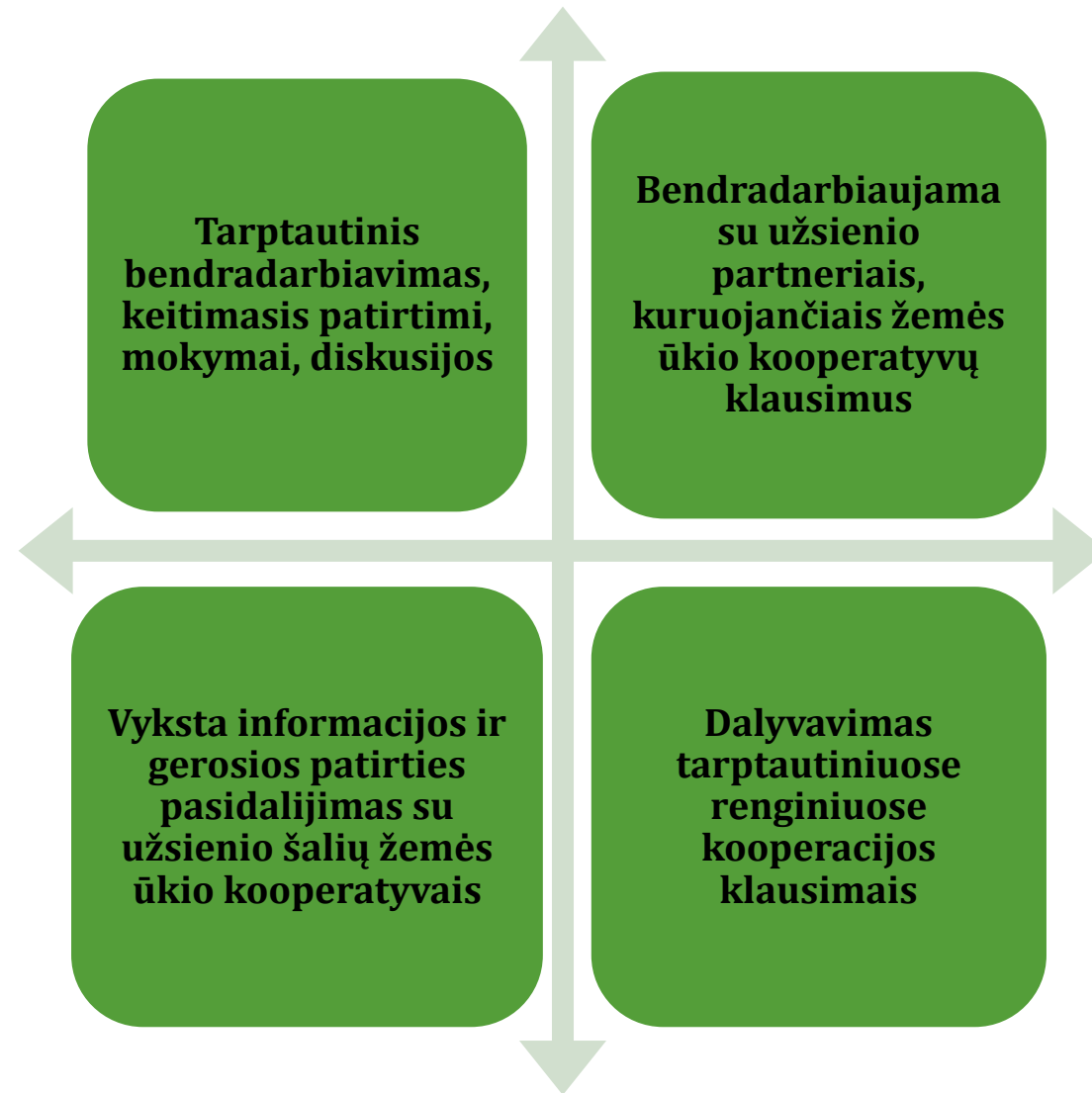
**Prisideda prie
valstybės
politikos tikslų
kooperacijos
sirtyje
realizavimo**

**Rengia
kolektyvinę
nuomonę
kooperacijos
klausimais**

**Stiprina
pripažintų
žemės ūkio
kooperatinių
bendrovių
(kooperatyvų)
vaidmenį maisto
grandinėje**

**Išgrynina
problemas, su
kuriomis
susiduria žemės
ūkio
kooperatyvai**

TARPTAUTINĖ VEIKLA KOOPERACIJOS KLAUSIMAIS

DARBAS TARPTAUTINĖJE ORGANIZACIJOJE – COGECA (1)

Žemės ūkio rūmai nuo 2005 metų yra tikrieji Europos Sąjungos žemės ūkio kooperatyvų generalinės konfederacijos (COGECA) nariai.

Ši 1959 m. įkurta visuomeninė, lobistinė organizacija, atstovauja narių (kooperatyvų) interesams visais ES institucijų lygiais: Komisijoje, Taryboje, Parlamente, taip pat Ekonomikos, Socialiniame ir Regionų komitetuose.

Pripažinta Europos institucijose kaip pagrindinis viso žemės ūkio ir žuvininkystės sektoriaus kooperatyvų atstovaujamas balsas, padeda formuoti ir vystyti visas ES politikas, kurios susijusios su kooperatyvų veikla, prižiūrinti bendradarbiavimą tarp kooperatinių įmonių Europos lygmenyje.

DARBAS TARPTAUTINĖJE ORGANIZACIJOJE – COGECA (2)

Stiprinamas bendras Europos žemės ūkio kooperatyvų tinklas ir skatinamas jų bendradarbiavimas.

Dalyvavimas COGECA organizuojamose posėdžiuose bei darbo grupėse, taip pat keičiamasi gera kooperacijos patirtimi.

Ieškoma novatoriškų sprendimų, kuriais būtų sukurta pridėtinė vertė, naudinga ūkininkams, visuomenei, aplinkai ir vartotojams.

Prisidedama prie žemės ūkio maisto, miškininkystės ir žuvininkystės kooperatyvų teisinės, ekonominės, finansinės ir socialinės analizės kūrimo.

INFORMACIJA APIE AKTUALIJAS [WWW.ZUR.LT](http://www.zur.lt)

Redaguoti įrašą - Lietuvos Respublikos Žemės ūkio rūmai - Pradžia

Lietuvos Respublikos Žemės ūkio rūmai | Konfigūruoti | 38 | Naujas | Renginiai

Sveiki, Sonata Kisieliene

Žemės ūkio rūmai - Jūsų sėkmės raktas!

ATSTOVAVIMAS **ŠVIETIMAS** **KOOPERACIJA** **EDUKACIJOS** **RENGINIAI**

49668471_187324....png

Rodyti visas

AČIŪ UŽ DĖMESĮ!

Bendraukime:

www.zur.lt

www.facebook.com/zemesukiorumai

Žemės ūkio rūmai - Jūsų sėkmės raktas!

